

26e jaargang afl. 2
zomer 1979

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot.”

De nieuwe Europa-Schutterskoning met zijn echtgenote en burgemeester Dupont
bij het 3e Europees Koningschieten te Peer (België) op 26-27 mei 1979.
Koning werd Gunther Halfmann uit Duisburg. (foto Frans Martens, Deurne)

AGENDA 1979

- 8 juli Vrije Kringgildedag Baronie en Markiezaat bij Sint-Bavogilde te Rijsbergen.
- 19 aug. Vrij gildefeest te Hooge Mierde bij Sint-Jorisgilde.
- 26 aug. Vrij gildefeest te Soest bij Groot Gaesbeckergilde.
- 9 sept. Liefdadigheidsfestijn te Moergestel.
- 23 sept. Vrij gildefeest te Aarle-Rixtel St. Margaretha en O.L. Vrouw.
- 25-26 aug. Handboogschietwedstrijden te Loon op Zand bij St. Ambrosius t.g.v. 195-jarig bestaan.

VAN DE REDACTIE:

Alle copie voor het volgend nummer dient voor 1 september bij een van de correspondenten bezorgd te zijn.

VRAGENRUBRIEK:

De redactie verklaart zich gaarne bereid eventuele vragen van de lezers over alles, wat het gildewezen betreft, te beantwoorden.

CONVENTIE DER STEDELIJKE SCHUTTERS-GILDEN

In het kader van het Tyljaar te DAMME hield de Vlaamse Volkskunstbeweging op 1 mei haar jaarlijkse Meiboomplanting en de Koningsschieting der Gilden van de Conventie in dit mooie middeleeuws stadje.

De Conventie der Stedelijke Gilden, waarvan de confreres meestal in kleurrijke historische kledij uitgedost zijn, konden van deze Koningsschieting, niettegenstaande de gure weersomstandigheden, nog een succes maken.

RITA RENETTE van de ALOUDE SCHUTTERS-GILDE DEN CRANS van Antwerpen slaagde er in de Koningstitel der Colveniers te bemachtigen door de 9 andere Gildekoningen achter zich te laten.

Bij de kruisboogschutters was het PIERRE BORGIONS (DEN CRANS - Antwerpen) die, door een meesterlijk centraal schot, zijn mededingers versloeg.

Bij het kampen voor de titel van Opperkoning werd het publiek in spanning gehouden door de drie schutters die bijna gelijk opgingen.

Uiteindelijk was het hier ook Mevr. RENETTE die de zo begeerde titel in de wacht sleepte. Met een dankwoord aan de medewerkers en aan het Stadsbestuur van DAMME werd de plichtigheid in opperbeste stemming beëindigd.

In de volgende aflevering komt een uitvoerig verslag van het Derde Europees Koningschieten te Peer (België).

„DE GILDETRON.” driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom,” in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland, Het Land van Cuijk, Baronie en Markiezaat.

Hoofredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 5216 CT 's-Hertogenbosch, tel. 073-133993.

Redactoren: voor Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort Valklaan 6 5613 EC Eindhoven, tel. 040-438521

voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, tel. 04255-2431

voor Peelland: Fr. van der Velden, Eindje 7, 5715 PK Lierop, tel. 04926-256

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, 5175 AL Loon op Zand, tel. 04166-1516

voor Kempenland: Fr. Roijers, Bomanshof 55, 5611 NK Eindhoven, tel. 040-110945

voor Het Land van Cuijk:

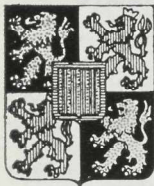
voor Baronie en Markiezaat: B. Minnebach, Nieuweweg 32, 4631 TG Hoogerheide, tel. 01646-4761.

Administratie: H. A. J. v. Erve, Rootven 60, 5066 AX Moergestel, tel. 04243-1306.

Betalingen: Rabobank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom, (Girorekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: f 7,50 per jaar, franco huis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

KRINGDAG GOIRLE 1979

Op Hemelvaartsdag 24 mei viel aan het Sint-Mauritius Gilde te Goirle de eer te beurt de Kringdag van het Kwartier van Oirschot te mogen houden. Dit werd door het Mauritius-gilde dan ook aangegrepen om dit in grootse stijl te doen.

De dag werd begonnen met een Gildemis in de Kerk van St. Jan, opgedragen door de Pauselijke Nuntius Mgr. Wüstenberg.

Deze plechtigheid liet grote indruk na bij de aanwezigen in de kerk. Na de Gildemis werd voor de kerk de vendelgroet gebracht aan de Kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleders.

Hierna was in het J. v. Besouwhuis de gebruikelijke koffietafel voor de Gildekoningen en Hoofdlieden, waaraan ook Mgr. Wüstenberg en zijn secretaris Pater van Keulenbroek aanzaten. Na de koffietafel was de ontvangst op het gemeentehuis van Goirle waar intussen ook de commissaris van de Koningin in onze provincie, de Hr. J. van der Harten met zijn echtgenote gearriveerd was. Na het voorstellen van het Federatie- en Kringbestuur werd door Burgemeester van de Wildenberg van Goirle de erewijn aangeboden.

Hierna was het tijd om te vertrekken naar het feestterrein, waar de deelnemende Gilden, 38 in getal, aan de optocht begonnen.

Toen alle Gilden teruggekeerd waren op het feestterrein en het applaus van de Eretribune in ontvangst hadden genomen, werden door de Kringvoorzitter van het Kwartier van Oirschot de Hr. v. Erve enkele behartenswaardige woorden gesproken recht uit het hart gegrepen. Na de massale opmars van koningen, hoofdlieden, vaandrags en vendeliers, altijd een van de hoogtepunten, werd de massale vendelgroet gebracht aan de wereldlijke overheid, waarna de diverse wedstrijden een aanvang konden nemen.

De dag verliep, zoals het goede Gildebreeders betaamt, in goede harmonie.

Voorwaar een geslaagde Kringdag, het Kwartier van Oirschot waardig. Hulde aan het organiserend Gilde St. Mauritius hetwelk dan ook beloond werd met een zilveren legpenning van Zijne Heiligheid de Paus.

Maar hiermede was het feest voor St. Mauritius nog niet ten einde; er volgden nog drie feestdagen; vrijdag 25 mei een tienkamp voor de schooljeugd en 's avonds een drive-in show voor de wat oudere jeugd.

Zaterdag 26 mei gehandicapte zieken- en bejaardenmiddag, 's avonds een balavond voor de gehele Goirlese gemeenschap.

Zondag 27 mei volksdansmiddag door de dansgroepen van St. Norbertus en St. Nicolaas uit België en de dansgroep Mie Katoen uit Tilburg.

Een grootse afsluiting van de Gildefeesten van het feit dat het Gilde St. Mauritius 50 jaar geleden heropgericht werd.

Hier liet een Gilde zien, dat het woord Gilde uit meer bestaat dan alleen uit schieten en prijzen verzamelen.

Gilde St. Mauritius, proficiat!

DIAMANTEN GILDEBROEDER

De heer Willem Luijten gildebroeder van Gilde Sint Joris te Hooge Mierde vierde op 15 mei 1979 op feestelijke wijze het heuglijke feit dat hij 60 jaar lid was van voormeld gilde.

In deze lange periode is de heer Luijten zeer actief geweest in het gildewezen getuige zijn voorzitterschap van de gildekring „Het Kwartier van Oirschot” gedurende 14 jaar, alsmede zijn benoeming tot ere-voorzitter van die Kring nu reeds ongeveer 12 jaar geleden. Ook maakte hij gedurende 14 jaar deel uit van het bestuur van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden.

Aan de jubilaris, die evenals zijn echtgenote nog een uitstekende gezondheid geniet, was het niet aan te zien, dat hij reeds de leeftijd van 90 jaar heeft bereikt. Hij stapte fier met zijn echtgenote en zijn gildebreeders naar de kerk, waar pastoor De Kinderen een H. Mis uit dankbaarheid opdroeg met tijdens de preek een speciaal woord aan het adres van de jubilaris.

De daaropvolgende receptie in de zaal „de Bijenkorf” werd een zeer drukke aangelegenheid. Van heinde en verre, tot zelfs uit andere Kringen waren de gilde-overheden en gildebreeders opgekomen om de diamanten jubilaris te feliciteren.

Onder de honderden aanwezigen merkten wij op o.m. Burgemeester van Homelen, Pastoor De Kinderen, namens de Kring Kempenland de heer Kautz en de heer Horsting alsmede vanzelfsprekend het voltallige bestuur van „Het Kwartier van Oirschot”.

De jubilaris werd gefêteerd met vele speeches en vele cadeaux. Moge hij daarvan nog lang genieten.

Nieuwe Koningen:

Gilde Sint Brigida te Nettersel:
de heer C. v. d. Ven.

Gilde Sint Joris te Hilvarenbeek:
de heer H. de Groot

Gilde Sint Mauritius Goirle:
de heer Fr. Briels.

GILDE O.L. VROUWE BROEDERSCHAP OIRSCHOT

Op 21 april werd als opvolger van wijlen de heer Harry van Nunen benoemd tot hoofdman van de O. L. Vrouwe Broederschap de heer Adrianus Smetzers.

De heer Smetzers is een oude getrouwe van dit gilde. Hij is reeds 25 jaar lid van de overheid en diende tot dan toe als secretaris-penningmeester, terwijl hij daarnaast jarenlang de leider was van de Kring-vendelcommissie van „Het Kwartier van Oirschot”.

Wij wensen hem toe dat onder zijn leiding de O. L. Vr. Broederschap zal blijven floreren als onder het bewind van de heer van Nunen. Tijdens de druk bezochte feestvergadering werden tevens als zilveren-gildebroeders gehuldigd de heren P. Schellekens en P. Smetzers. Beide gildebroeders van harte gefeliciteerd!

GILDEBROEDER A. SEBREGTS UIT WINTELRE 70 JAAR BIJ HET GILDE

Op 31 maart herdacht de heer A. Sebregts het feit dat hij 70 jaar geleden werd toegelaten tot het Gilde St. Willibrordus.

Om 17.30 uur werd een H. Mis uit dankbaarheid opgedragen in de parochiekerk.

Daarna werd hem door het Gilde een receptie aangeboden die zeer druk werd bezocht en uitliep in een gezellig samenzijn.

De jubilaris, zijn echtgenote, de hele familie en eenieder was uiterst tevreden over het verloop van deze avond. Wij hopen deze bij uitstek trouwe Gildebroeder nog lang in ons midden te hebben.

De Gilde-Overheid.

IN MEMORIAM

Gilde St. Dionysius Tilburg

Dit gilde werd in de maand april getroffen door het verlies van twee leden van de Overheid m.n. Oud-raad A. v. d. Poel (82) en Oud-raad Em. Verbunt (68).

De Heer v. d. Poel was 55 jaar gildebroeder en begiftigd met de eremedaille der Orde van Oranje-Nassau, alsook met het Kringsonder-

scheidingsteken van „Het Kwartier van Oirschot”. Hij was een zeer verdienstelijk lid, dat nimmer ontbrak bij de evenementen van zijn gilde zolang zijn gezondheid dit ook maar enigszins toeliet.

Samen met zijn echtgenote heeft hij tientallen jaren het onderhoud verzorgd van de gilde-attributen.

De Heer **Em. Verbunt**, die in 1949 als gildebroeder toetrad tot Gilde St. Dionysius, aanvaardde gelijktijdig het beschermheerschap. Als Gildeheer was hij de onvergetelijke stimulator, die het gilde uit de impasse van de oorlogsjaren wist te halen. Wij denken hierbij o.m. aan de organisatie van het Landjuweel te Tilburg in 1952. Zijn grote eenvoud en hartelijke omgangsvormen waren tekenend voor zijn persoonlijkheid en mogen tot voorbeeld strekken voor ons allen. Zijn grote zorg voor het welzijn van de bejaarde evenmens werd door Z.H. de Paus beloond met zijn benoeming tot Ridder in de Orde van de H. Gregorius de Grote.

Mogen de naaste familieleden van beide overledenen kracht naar kruis ontvangen bij dit voor hen zo zware verlies.

Mogen beide gildebroeders rusten in vrede.

GILDE SINT JORIS OOSTELBEERS

Dit gilde werd eveneens getroffen door het overlijden van twee gildebroeders: Gerardus **A. Versteeg** die reeds 23 lid van Sint Joris was en **Adrianus van Spreuwel** die lid was vanaf 1905. Hij was de oudste gildebroeder van de Kring. Bij gelegenheid van zijn 70-jarig lidmaatschap kreeg hij de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice. Zij werden onder grote belangstelling met gilde-eer begraven.

GILDE SINT CATHARINA EN BARBARA TE HAAREN

Op 26 maart 1979 overleed op 82-jarige leef-

tijd de heer G. van Boxtel, hoofdman van dit gilde. Gedurende 45 jaar was hij een zeer actief gildebroeder van voormeld gilde en gedurende 23 jaar hoofdman.. Onder zeer grote belangstelling omringd door alle gildebroeders alsmede door bestuurders van de Kring „Het Kwartier van Oirschot” werd hij met gilde-eer ten grave gedragen.

GILDE SINT JORIS TE MIDDELBEERS

Op 20 maart 1979 overleed te Tilburg de heer **Adrianus van Kronenburg** oud-hoofdman van Gilde Sint Joris te Middelbeers. Hij was meer dan 50 jaar gildebroeder, in verband waarmee hij op Sint-Jorisdag in 1978 werd gehuldigd. Hij bekleedde het hoofdmanschap van 1963 tot 1977 en werd vervolgens bij zijn aftreden tot ere-hoofdman benoemd. Bij zijn uitvaart, die met gilde-eer plaats had, was een grote schare belangstellenden aanwezig.

GILDE SINT WILLIBRORDUS TE ALPHEN NB.

Op 8 april 1979 overleed, ten gevolge van een noodlottig verkeersongeval in de zeer jeugdige leeftijd van 16 jaar, onze gildebroeder Jan van Dijk Jzn.

Op 13-jarige leeftijd kwam Jan ons gilde versterken als leerling-tamboer en werd nog maar pas geleden als volwaardig lid in de functie van tamboer in de kerk geïnstalleerd.

Aan het begin van zijn leven, werd hij ruw en onverwachts uit ons midden weggerukt.

Toch heeft Jan in de korte tijd, dat hij bij ons heeft mogen zijn, getoond een enthousiast en vooral goed gildebroeder te zijn en zijn heengaan betekent een groot verlies voor ons gilde, dat hem met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats heeft begeleid.

Dat hij moge rusten in vrede!

Nieuws uit Kempenland

DE GILDE VIERT. ... (1) EINDHOVEN, 3 MEI 1979

Toen in het begin van de dertiger jaren diverse gilden in Noord-Brabant alles in het werk stelden om tot een goede organisatie te komen, besloten in de vergadering van 3 oktober 1933 de elf overgebleven leden van het oude Sint-Catharinagilde uit de binnenstad van Eindhoven hun „paramenten” in bruikleen af te staan aan het Gemeentemuseum (?), „omdat de oude stukken daar veiliger bewaard bleven”. Wel was daarbij de conditie gesteld, dat het gilde er altijd de vrije beschikking over zou blijven

behouden. Slechts het in 1930 door „de zusters van Maastricht vervaardigde vaandel bleef in de gildekamer „De Phoenix” aan het Stratumseind achter. Zo nu en dan zou dat nog dienst doen, als het steeds kleiner wordende aantal gildebroeders dat gebruikte als het meetrok in een processie in de parochiekerk. Een zwaar bombardement op 6 december 1942 maakte het kerkgebouw onbruikbaar voor de eredienst en in een noodkerk die daarna werd ingericht in een nabij gelegen magazijn was te weinig ruimte voor het houden van processies. Hierdoor hielden ook de laatste activiteiten van het genoemde gilde op, want men verga-

derde al vele jaren niet meer en de door overlijden opengevallen bestuursfuncties waren nooit aangevuld. Het gilde was in de ware zin slapend geworden. Men kon zeggen: op sterven na dood.

Niemand had kunnen vermoeden, dat de bijdrage „Het Parochiale Gilde van St. Catharina Die Scut van Endhoven" in de feestbundel „Rond de Stadskerk", die in de zomer van 1954 door de heemkundige studiekering Kempenland zou worden uitgegeven bij gelegenheid van het veertigjarig priesterjubileum van pastoor H. F. Heezemans, die tevens deken van de stad Eindhoven was, de grondslag zou worden voor de herleving van het oude gilde.

Op 28 januari van dat jaar was in een bestuursvergadering van genoemde heemkundige kring de opzet van bedoelde bundel besproken. Er werd uitgekeken naar schrijvers die pro deo een bijdrage wilden leveren. Een maand later werd de definitieve inhoud van het boekje vastgesteld en de auteurs werd opdracht gegeven te zorgen, dat op 9 april de copij bij de redactie binnen was. Voor het artikel over het gilde moest in korte tijd veel werk worden verzet. Gegevens werden opgesnord in de rijksarchieven en in die van de gemeente, feestbundels en leggers van kranten werden doorgenomen, het „boek van Jolles" bleek een goed uitgangspunt te zijn, terwijl veel medewerking werd verkregen van de heer Cas de Haan, de overgebleven secretaris en laatste koning van het betreffende Sint-Catharinagilde. Veel stukken waren echter niet meer in zijn bezit. Dit was eveneens het geval bij de vier andere nog in leven zijnde gildebroeders. De schrijver van bovengenoemd artikel had door dit onderzoeken zelf zoveel belangstelling voor het gilde in het algemeen en in dat van het Sint-Catharinagilde uit Eindhoven gekregen, dat hij de vijf overgebleven gildebroeders ervan wist te overtuigen, dat wilde het gilde niet ten ondergaan, zo spoedig mogelijk jongeren dienden te worden aangenomen. De dag vóórdat de copij bij de redactie moest worden ingeleverd hield de schrijver van het gildeartikel een lezing over dat gilde voor de nog levende leden en een twintigtal genodigden. Op die avond werd zo'n enthousiasme losgeslagen, dat zeventien genodigden bereid bleken tot het gilde toe te treden. Deze werden nog diezelfde avond aangenomen, en een voorlopig bestuur werd gekozen, dat de officiële installatie-avond moest voorbereiden. Deze vond plaats op 3 mei d.a.v. Vanaf dat moment is het gilde weer een belangrijke rol gaan spelen. Drie weken daarna kwam het reeds thuis met het eerste prijschild, dat gewonnen was op de Kringdag in Reusel.

Sindsdien is de gildeschat van het gilde enorm uitgebreid. Vanaf het begin dat het herleeft gilde in het openbaar een rol ging spelen heeft het gewezen op de cultuur-historische waarde van het gilde. Aan vele vooraanstaande kunstenaars werden opdrachten verstrekt. Ook moderne kunstenaars uit deze tijd werden niet vergeten. Vele bezittingen van het gilde leggen hier getuigenis van af en werkten inspirerend op andere gilden. Daarnaast lever-

de het gilde in de voorbije vijftientig jaar diverse functionarissen in kleine en grotere gildeorganisaties. Van dit gilde uit werd gezorgd voor veel copij voor de gildetrom en werd veel propaganda gevoerd voor de gilden, zowel in het brabantse land als ver daarbuiten. Dat het feit van de vijftientig-jarige herleving op gepaste wijze gevierd is valt te begrijpen. Het gilde zelf vond, dat dit zilveren feit geen aanleiding mocht zijn het feest ook buiten de eigen kring te vieren. Op 3 mei waren er al tien zilveren jubilarissen, terwijl in de loop van dit kalenderjaar er nog zeven bij zullen komen; dan zullen waarschijnlijk de bloempjes nogmaals buiten worden gezet. En dat mag dan ook wel!

DE GILDE VIERT ... (II)

3 MEI 1979

Op de officiële datum werden bij de secretaris van het Sint-Jorisgilde uit Stratum door het bovengenoemde feestende gilde twee oude diploma's uit 1923 bezorgd, die de zilveren kapitein van het Sint-Catharinagilde juist tien dagen te voren van iemand had ontvangen, die daarmee bij hem was komen aandragen, omdat deze anders als gevolg van de schoonmaak van een zolderruimte in een container zouden zijn verdwenen. Deze geste werd door genoemd gilde gedaan, omdat het Sint-Jorisgilde uit Stratum steeds bereid was zijn lokale taken ter beschikking te stellen, wanneer deze voor andere gilden nodig mochten zijn.

DE GILDE VIERT ... (III)

3 MEI 1979

Bij gelegenheid van het zilveren feest van de herleving van het Sint-Catharinagilde werd door de jubilerende kapitein van dat gilde aan de bekende vendelier (en publicist op dit terrein) Jan Toorians opdracht gegeven een choreografie voor een vendelier te schrijven rond het verhaal van de H. Catharina van Alexandrië. Andere deskundigen op dit terrein aan wie het resultaat ter beoordeling werd voorgelegd waren vol lof. Het ligt in de bedoeling, dat het levensverhaal van de H. Catharina met de daarbij behorende slagen wordt vermenigvuldigd. Als het zover is, zal hierop nader in de gildetrom worden teruggekomen, te meer daar er nu een nieuwe inbreng in de vendelkunst is verschenen.

K.V.

M. v. d. BERK, EERSTE KEIZER VAN HET HEILIG-KRUISGILDE TE GERWEN?

In de zilveren jubileum uitgave 25e jaargang, afl. 4, blz. 73/74, wordt M. v. d. Berk de eerste keizer in de geschiedenis van het Heilig-Kruisgilde te Gerwen genoemd.

Ter correctie van dit abuis mag hier vermeld worden, dat het gilde 2 zilveren platen bezit, geschonken door Peter Maas. Op dat van 1751 staat te lezen: „Peter Maas Dobbels Conink van

Gult van het H. Kruijs tot Gerwen". Op het andere: „Peter Maas Keijser van de schut van het H. Cruijs tot Gerwen 1752".

Deze keizer ondertekende de gildekaart op november 1756 ten raadhuyse van Nuenen-Gerwen. De tekst van deze kaart is door Mgr. A.

M. Frenken gepubliceerd in zijn Memoriaal der dorpen en parochies Gerwen, Nuenen en Nederwetten, uitgegeven in 1948 door het Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant.

F.V.

Nieuws uit Maasland

JAN TOORIANS ONTVANGT EEN TWEEVOLDIGE ONDERSCHIEDING

Op 22 mei 1979 mocht de bekende gildebroeder en vendel-deskundige, de heer Jan Toorians te Loon op Zand, een tweevoudige onderscheiding in ontvangst nemen voor zijn onvermoeibaar ijveren voor het gildewezen in het algemeen en voor de gilden van zijn eigen Kring in het bijzonder. Deze huldiging was, zij het buiten weten van Jan, voortreffelijk voorbereid.

Onder stralend weer werd op het prachtig schietcomplex „In de Beijenthuijnen" de feesteling opgewacht door talrijke gildebroeders en genodigden. Onder diverse toespraken en luid applaus werden hem opgespeld de eremedaillon in goud „pro Ecclesia et Pontifice" en daarna een tweede gouden medaille van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie. In een volgend nummer komen we nog hierop terug. Jan, van harte proficiat!

De heer Jan Toorians en zijn echtgenote ontvangen een vendelgroet na het opspelden van de gouden medailles.

(foto Martens, Deurne)

DEN BOSCH. Het bestuur van De Broederschap van Onze Lieve Vrouw van Den Bosch heeft in alle H.H. Missen in de Sint-Janskerk gedurende de meimaand gilden uit de kring Maasland ter opluistering van de Maria-viering. Spontaan hebben de Maaslandse gilden zich gemeld, waarvan de Hoogetw Heer Plebaan een goed gebruik heeft weten te maken. Er is echter geloot moeten worden als er meer dan één gilde per H. Mis was aangemeld. Tevens doet de aanwezigheid van de Turken in de kerk de maatregel nemen dat er slechts één gilde per mis kan deelnemen; daarbij komt echter ook nog dat de kerkruimte verkleind is. In de najaarsledenvergadering van Maasland zal hierover een en ander besproken worden opdat volgend jaar hier tijdig een regeling zal komen en men niet doubleert bij de aanmeldingen.

DRUNEN Het gilde **St. Hubertus** vierde op 12 mei de statiedag met het jaarlijkse gildekoningschieten.

Om 7.00 werd de bevolking door de standdaardrijder en herauten met een reveille gewekt en om 10 uur werd de Gildemiss door Gildeheer, pastoor Vermeulen, opgedragen in de kapel van het bejaardentehuis Jacobushof. Dit is ook een feest voor de bejaarden geweest. Na de koffietafel Koningschieten. Het stukje van de vogel werd bij het 672ste schot naar beneden gehaald door Jos Brekelmans, waardoor hij de nieuwe koning werd. De avond werd feestelijk doorgebracht.

Op maandag 19 februari werd onverwachts bericht ontvangen van het overlijden van Gildeheer pastoor Meeuwessen. Vanaf 1 januari 1972 was deze hooggeachte priester een uitstekend gildeheer. Hij heeft met raad en daad het gilde bijgestaan met veel plezier op een hem eigen wijze. In de ledenvergadering van 14 maart heeft Tweede Hoofdman J. v. Helvoirt hem nogmaals herdacht. De pastoor is met gilde-eer ten grave gedragen. Hij ruste in vrede. Op 25 maart heeft Hoofdman Ir. v. Lammeren de nieuwe Gildeheer, pastoor Vermeulen, plechtig geïnstalleerd.

Hiermede is het gilde betrokken bij de parochiegemeenschap van geheel Drunen. (De vorige gildeheer was rector van het bejaardentehuis). De hoofdman kon pastoor Vermeulen de sjerp omdoen en het reglement overhandigen om zo de nieuwe gildeheer in het gilde op te nemen. Pastoor Vermeulen was verheugd zich onder de gildebroeders te mogen begeven. Hij was er erg blij mee, want hij had gehoopt op deze functie, omdat het gildewezen een echte „broederschap” is.

LOONOPZAND Bij het gilde **St. Ambrosius** is de restauratie van het oude gildevaandel gereed gekomen. De oude zijden vlakken zijn geheel vervangen door een nieuwe stof. De ingezette stukken zijn daarin overgebracht. Het geheel is een keurig gildevaandel geworden waaraan Mevr. Kroon-Oomens vele werkuren heeft gegeven.

Het gilde bestaat dit jaar 195 jaar. Dit mag eigenlijk wel gevierd worden. Het bestuur heeft besloten een schietconcorso te organiseren voor alle handboogschietende gilden van de Federatie. Dit heeft plaats op zaterdag en zondag 25 en 26 augustus a.s. op het schietcomplex „In de Beijenthuijzen” van het gilde van **St. Ambrosius**. Geschoten zal worden met de **HANDBOOG** op **DOEL** en **WIP**; voor viertallen, kampioen en personeel, zowel voor senioren, jeugd en dames.

Het is dus geen gildefeest, maar een echt schietfeest!

Op 30 april - koninginnedag - heeft het gilde op zijn schietbaan publiekschieten georganiseerd. Zowel op wip als op doel waren er prijsjes te verdienen: **HONING**potjes; hoe kan het ook anders bij een bijengilde!

HEUSDEN Bij het gilde van **St. Blasius** - dat overigens erg rustig is in kringverband - heeft toch activiteit plaats gehad en wel op zaterdag 12 mei. Toen is een onderlinge schietwedstrijd gehouden. In de Gildezaal terug gekeerd werd door Hoofdman Rob de Vaan aan twee gildebroeders een herinneringsspel opgespeld n.l. Jo Brouwers, die 50 jaar lid van dit gilde is en W. van Casteren die 40 jaar lid is. Ook kregen zij beiden een schilderij van de stad Heusden.

De televisie heeft Heusden veelal als decor bij diverse opnamen. Zo was het op woensdag 16 mei ook weer. Toen werden opnamen gemaakt voor het T.V. Programma „Muziek voor ons plezier”, waarin opgenomen werd de Philips-harmonie, en het gilde **St. Jan** van Gassel. Alles speelde zich af aan de Stadshaven met de molens op de achtergrond. De gildemedewerking was in handen van W. v. Druten en Jan Toorians. De uitzending volgt later in september.

VUGHT Een actief gilde was **St. Barbara en Sebastiaan** gedurende het afgelopen jaar. In het jaarverslag zien we het optreden op koninginnedag van de beide Vughtse gilden. De bedevaart op 7 mei van beide naar Den Bosch

is daar traditioneel. De statiedag 20 mei is gebruikelijkerwijs gevierd, waarbij een deputatie van het zuster-gilde aanwezig was. Nieuwe leden werden P. v. Dijk, L. Hendriks, R. Kennis en Hub. Vullings. Deelgenomen werd aan de gildefeesten te Heeswijk, Haaren en Oeffelt. Op 12 aug. trouwde vendelier Ton Beks met Wilma Bouwens. Op 26 augustus was het gilde te gast in Doodewaard.

Gouden bruidspaar Geijn-Vroegop vierde met het gilde het feest op 2 september. Burgemeester van Hovell van Wezenveld nam afscheid op 25 november. Beide Vughtse gilden waren hier aanwezig. Zij gingen hem „uithalen” en brachten hem de vendelgroet ten afscheid.

De Barbara-avond op 16 december was maar matig bezocht. Dank is gebracht aan de Beschermvrouwe en Beschermheer Fentener van Vlissingen voor de belangstelling voor het gilde.

KAATSHEUVEL. In de wintermaanden houdt **St. Jan** luchtbusconcoursen met andere gilden. Deze zijn steeds veel in trek en hebben over belangstelling niet te klagen. Men schiet thans al in drie klassen.

De uitslagen waren hiervan: A. Klas: 1 F. Elshout, 2 T. v. Geel, 3 L. v. Eijk; B-klas: 1 J. Kroot, 2 A. Merks, 3 L. Bergmans; C-klas: 1 P. Marcelissen, 2 T. Dapper, 3 J. Leijten.

Een tragisch bericht van gilde **St. Jan** is het overlijden van gildebroeder Jac van Berkel ten gevolge van een noodlottig ongeval op 25 april. Jac was reeds enige maanden bezig zich te bekwamen op de gildetrom. Het gilde heeft het niet mogen beleven hem als tambour te zien. Jac is 24 jaar geworden en sedert 1974 lid van het gilde. Motorsport en schieten waren zijn grote hobbies. De uitvaart heeft plaats gehad met gilde-eer en zijn gildebroeders hebben hem op zijn laatste gang begeleid. Hij ruste in vrede.

ELSHOUT Bij de **Onze Lieve Vrouwe Schuts** werd op 8 april W. van Kuijk kampioen-schutter. Personeel 1 werd C. Rijpert, 2 C. van Loon en 3 M. v. d. Heijden. Extra personeel werd 1 M. v. d. Heijden, 2 C. v. Hulten en 3 C. v. Bijnen.

Vrije hand werd 1 L. v. Eijk, 2 W. de Gouw en 3 T. v. Geel. Puist 1 P. v. Loon; Luchtbuks 1A T. v. Geel; 1B J. v. Leijden; Gelukschieten 1 E. de Wit.

Het gilde begint steeds het jaar met een rikconcours (3 febr.), samen met **St. Hubertus** van Drunen. De opbrengst is voor een goed doel.

Op 8 april is een voorjaarsconкурс gehouden - zie hierboven; 24 april - de kermisdag - de dag van het koningschieten. De dag begon met een gildemis door gildeheer pastoor van Osch opgedragen. Burgemeester Stieger vrijde de schutsboom en met het 126ste schot werd Kees Klerks koning van het gilde. Drie nieuwe gildebroeders werden „ingekocht door de verpachting van de gildetrom”. Totaal aantal leden is nu 64. Op 13 mei was het gilde in de H. Mis te Den Bosch van **St. Jan** ter viering van de Mariamaand.

Tijdens de vergadering op 24 april reikte de oude koning J. de Haan zijn koningsschild over ter vermeerdering van het zilver. Op die dag werd Ton Kollemans de jeugdkoning.

De meimaandviering in Elshout zelf t.e.v. de Wonderbare Moeder werd ook door het gilde opgeluisterd.

BESOIJEN. Tweede Paasdag opende deze schutterij haar bomen. Op de Gildehoeve werd Arnold Schalken de beste schutter van **St. Crispijn en Crispinianus**. Tweede werd Henk Mulders.

Deze zelfde schutter is op 30 april - op koninginnedag - de eer te beurt gevallen om onderscheiden te worden met de zilveren eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Nol — zoals men hem steeds noemt — is 41 jaar lang werkzaam als administratief medewerker bij Van Gend en Loos (3 jaar in Waalwijk en 38 jaar in Den Bosch).

Hij vervult jaren lang de functie van penningmeester-bestuurslid van dit gilde. Vandaar deze extra vermelding. Van harte proficiat!

BAARDWIJK. De tweede paasdag was ook voor **St. Ambrosius** de openingsdag van het schietseizoen. 1 werd H. Pullens, 2 M. van Daelen en bij de jeugd werd 1 René Pullens en 2 Walter Pullens. Ook hier een toename van jeugdeden. Gelukkig!

VORSTENBOSCH. Op de Sint-Antoniusdag vierde het gilde **St. Antonius** de jaarlijkse teerdag. Juist op deze dag is het geheel gerestaureerde koningszilver van het gilde weer teruggekomen van de Firma Andriessen. De 33 koningsschilden zijn weer prachtig in orde. Het oudste schild is van 1639. De restauratie werd mogelijk gemaakt door de plaatselijke Rabobank en het Anjerfonds.

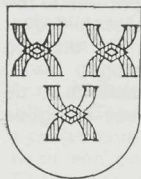
Op 26 augustus a.s. zal dit gilde een kleine kringdag houden voor de „hoge schuts”.

KRING MAASLAND. Zoals in het vorige nummer van de Gildetrom is vermeld, hebben we de gildeoverheden aangespoord om hun Statuten zelf klaar te maken of met behulp van personen of instellingen die dit verantwoord doen. Overheden, laat niet te lang wachten met de statuten voor het laten inschrijven bij de Notaris en later bij de Kamer van Koophandel. Zijn er moeilijkheden dan willen we graag U bijstaan. Laat het gerust horen.

U weet dat de Kring onderscheidingen heeft laten maken. Wij bevelen u aan om hiervan ook gebruik te maken t.b.v. uw gildebroeders. Dan „De Gildetrom” — dit blad —, zend toch zeker wat aan uw secretaris van de Kring in als er iets in uw gilde plaats heeft, opdat we het gereed kunnen maken om het te publiceren. We doen het graag en het is immers in het belang van elke gildebroeder die het leest. Doe dus zeker mee!

Jan Toorians,
Deken-schrijver Maasland

LOONOPZAND, 18 mei 1979.

Nieuws uit Deelland

SCHUTSGILDE SINT BARBARA IN VEGHEL HERLEEFT

De laatste jaren is de vraag wel eens opgeworpen, of in Veghel een schutsgilde zou kunnen worden heropgericht. Een onlangs gevormd voorlopig comité, onder leiding van de burgemeester, nodigde de heer Karel Vermeeren uit Eindhoven uit, die geschiedenis, taak en doel van de schutsgilden uiteenzette en richting gaf, hoe de herleving verder zou kunnen worden gerealiseerd.

Tot patroonheilige werd St. Barbara gekozen, omdat een schutsgilde van deze naam in 1505 in de oudst bekende akte over de Veghelse gilden werd genoemd. Haar beeltenis prijkt in een brandgeschilderd raam in de Sint-Lambertuskerk en in het gemeentehuis hangt een fraaie kopie van een schilderij, voorstellende St. Barbara, dat destijds vervaardigd werd door de Nederlandse schilder Nico van der Waaij, de latere professor aan de Rijksakademie te Amsterdam, die deze kopie maakte naar het schilderij van Palma Vecchio, dat zich in de Santa-Mariakerk te Venetië bevindt.

De streekarchivaris verzamelde enige gegevens over de Veghelse schutsgilden. In het gemeente-archief bevindt zich een kopie van een akte van 1505. Hierbij laat Aerd van de Rijt in zijn testament een geldsom na aan de broederschap van de H. Anna, aan de gilde van de H. Catharina-Barbara, aan de gildebroeders van St. Antonius op Havelt en aan het gilde van de H. Maagd Maria. Deze gilden waren toen nog deels kerkelijke broederschappen, verbonden aan een altaar in de Lambertuskerk. De broederschap van de H. Antonius had een eigen kapel op het Havelt. In 1542 werden de broederschappen van St. Barbara en O.L. Vrouw van het nieuw koor in de Lambertuskerk weer in een ander testament bedeed. In 1727 trokken de Veghelee gilden met trom, vaandel, viool, wapenen en schilden processie-gewijs de kerk in, dit tot ergernis van de protestantse stadhouder, die hiervan proces-verbaal opmaakte.

In 1830 bestond er nog een schutsboom voor de 4 bovengenoemde Veghelse gilden in De Leest, op de plaats waar nu het kantoor van gemeentewerken staat.

Op de openbare bijeenkomst van 24 april meldden zich 37 geïnteresseerden voor het nieuwe gilde, waaronder zelfs een tweetal vendeliers. Een deputatie van het O.L. Vrouwe en Catharinagilde uit Erp, met medewerking van vendelier Lodewijk Schröder van het Sint-Barbaragilde uit Dinther, gaf een demonstratie van een zich presenterend gilde met de vendelgroet. De heer Van de Weijger uit Hees-

wijk-Dinther bood aan, de opleiding van de vendeliers te verzorgen. Karel Vermeeren gaf een boeiende uiteenzetting waarna een prachtige film over het landjuweel in Vught werd getoond door de heer Van Liempd uit Veghel. Inmiddels hebben enkele partikulieren het initiatief genomen om een fonds te vormen, waaruit gelden beschikbaar zullen komen voor opvang van de eerste kosten.

De bijeenkomst was zeer geslaagd en zal zeker leiden tot herleving van schutsgilde Sint Barbara, aldus de burgemeester in zijn slotwoord.

W. Cornelissen, streekarchivaris
langs Aa en Dommel.

VAANDELWIJDING BIJ GILDE ST. ANTONIUS EN ST. SEBASTIAAN GEMERT

Een nieuw vaandel.

Een mooie feestdag.

Het Gilde in het centrum van de belangstelling.

Met deze woorden kan het beste vertolkt worden de vaandelwijding van de nieuwe gildenvlag van het Gilde van St. Antonius en St. Sebastiaan in Gemert op zondag 18 maart 1979.

Het feest begon al op vrijdagavond toen Karel Vermeeren uit Eindhoven een inleiding over de gilden in Noord-Brabant hield voor een gehoor van gildebroeders en heemkundige liefhebbers en eindigde met een tentoonstelling, welke het feestvierende gilde had ingericht in de zaal van het gildehuis Hotel de Keizer.

De wijding in de dekenale kerk van St. Jans Onthoofding in Gemert was echter het hoogtepunt. Die geschiedde tijdens de plechtige Gildemis door deken A. M. van Oort en in het bijzijn van vele genodigden en belangstellenden, waaronder een afvaardiging van de Sankt Nikolaus Schützenbruderschaft Natzingen, waarmee het gilde vriendschapsbanden onderhoudt.

Zoals in Gemert gebruikelijk is bij een gildefeest, wordt het feestvierende gilde afgehaald door het zuster-gilde, in dit geval het Sint-Jorisgilde. Aan de pastorie werden deken van Oort en de concelebrant Pater J. van Dooren afgehaald door kapitein en luitenant en betraden tesamen met de gilden de kerk. De kerkdeuren werden geopend, toen de tamboers hun trommen lieten klinken en al trommelend en vendelend de kerk binnen trokken.

Deken van Oort zegende onder het zingen van het Asperges Me de gelovigen en heette daarna de gildebroeders en gelovigen welkom, waarbij hij memoreerde, dat er tegenwoordig moed voor nodig is om openlijk het geloof te belijden. Hij nodigde allen uit om samen met hem Gods zegen en genade af te smeken, waartoe de tekst van alle gebeden en gezangen kon worden gelezen in een speciaal voor deze gelegenheid samengesteld misboekje met op de omslag een tekening van het medaillon van de gildevlag.

De nieuwe gildevlag werd in de stoet naar de kerk gedragen, gehuld in een doek, omdat niemand de vlag mocht zien, vooraleer zij ter wijding werd aangeboden, hetgeen geschiedde door Gildekoning Ferd van Thiel tijdens de voorbeden. Voor iedereen was het derhalve een verrassing toen de doeken weggenomen werden en de prachtige vlag met als hoofdkleuren groen, rood en crème op het altaar werd uitgespreid. De gildevlag is vervaardigd in de ateliers van de Zusters Trappistinnen uit Berkel-Enschot (Abdij Koningsoord). In het medaillon van de vlag zijn de figuren van St. Antonius met varken en St. Sebastiaan geborduurd, terwijl aan de andere zijde het wapen van de gemeente Gemert voorkomt. In de vlag komen verder nog voor het zgn. Tau-kruis (St. Antonius) en de pijl en boog (St. Sebastiaan). Deken van Oort zegende de vlag met wijwater en wierook, waarna deze aan de stok bevestigd werd. De zilveren knop met afbeeldingen van St. Antonius en St. Sebastiaan en het gemeentewapen van Gemert werd eveneens aan de stok gestoken en daarna werd de vlag door de kerk gedragen, onder het zingen van het loflied op de Abt Antoon.

Aan het einde van de dienst werd de eed van trouw namens het gilde afgelegd door Vaandeldrager Theo v. d. Elsen. Het Koor zong „Aan U o koning der Eeuwen”.

Traditiegetrouw offerden de gildebroeders een „silveren stuck” op de trom en werd voor deze gelegenheid een offer in natura door het gilde geschonken in de vorm van fruit voor de zieken.

Op het kerkplein voor de kerk woonden velen daarna de vendelgroet aan de parochiegeestelijkheid bij.

Met de nieuwe gildevlag werd ook de eed van trouw hernieuwd aan de burgerlijke overheid, waartoe burgemeester Hein M. A. C. de Wit aanwezig was bij het gemeentehuis. Ook hij — sinds 20 januari j.l. ere-deken van het gilde — werd met een vendelgroet geëerd.

Tijdens de daarop volgende ontvangst in het gemeentehuis zei de burgemeester het weldadig te vinden, dat het gezag geëerd wordt door het gilde, in een tijd, dat velen de overheid aanvallen en verguizen. Hij was er van overtuigd, dat deze eerbewijzen gemeend waren. Daarna werd het glas geheven op het welzijn van overheid en gilden.

Voorzitter Jaspers ontving daarna de gasten van het gilde in het gildehuis Hotel de Keizer, waar hij iedereen dankte voor de bijdragen en morele steun voor het gilde. De voorzitter van de Sankt Nikolaus Schützenbruderschaft Natungen bood een geschenk aan.

De gezellige Brabantse ontvangst in de zaal van het gildehuis tussen de rijke attributen van het gilde verliep zonder veel woorden maar met een goede borrel en nu eens niet toast met zalm, maar gewoon op zijn Brabants „brood met zult” en „brood met balkenbrij” en dat was kennelijk goede kost voor velen, omdat de voorraad in korte tijd uitverkocht was.

Van de mogelijkheid om de tentoonstelling te bekijken maakten velen in de namiddag gebruik, niet alleen uit Gemert, maar ook uit de omtrek.

Een propagandadag voor het gildewezen was dit wijdingsfeest.

L. Huijbers

SINT-HUBERTUSGILDE LIESSEL

Op 29 april overleed, na een slepende ziekte, nog vrij onverwacht gildebroeder **Piet v. d. Berkmortel** op 47-jarige leeftijd.

Het complete St. Hubertusgilde was op 3 mei aanwezig om hun gildebroeder te begeleiden naar zijn laatste rustplaats.

Tijdens de H. Mis van requiem werd de dodenwacht betrokken door de koningsknechten. Op de begraafplaats werd aan Piet de laatste groet gebracht door de vaandrig Jan v. d. Berkmortel.

Mogen zijn vrouw en jonge kinderen gesteund worden door de broederschap van het gilde en moge God hen kracht geven om dit zware verlies te dragen.

Moge Piet rusten in vrede.

Kring „Baronie en Markiezaat”

Sprundel

Op zaterdag 6 mei vierde de hoofdman de heer van de Riet, van het gilde van St. Jan Baptist te Sprundel, zijn 25-jarig huwelijksfeest. Van het gilde ontving hij een klein zilveren Sint-Jansboogje op standaard.

Hoogerheide

Op 28 augustus 1977 werd op de gildefeestdag in Hoogerheide een klein zilveren speldje gevonden, waarop de volgende tekst staat:

„St. Catharina
M. v. Berkel
1964
kampioen
Schutter”

De gildebroeder kan het verlorene terug ontvangen bij B. Minnebach, Nieuweweg 32, Hoogerheide. Tel. 01646 - 476.

RIJSBERGEN

Het schuttersgilde Sint Bavo te Rijsbergen herdenkt dit jaar zijn 280-jarig bestaan. Prins Willem van Oranje, die in 1698 koning van Engeland was geworden, verleende in 1699 de octrooibrief aan het gilde van de kloveniers van Rijsbergen. Ter gelegenheid van dit jubileum zal het Sint-Bavogilde een vrije kringgildedag organiseren.

Deze gildedag, waaraan naar verwachting door ongeveer 35 gilden uit Nederland en België zal worden deelgenomen, zal aanvangen met een plechtige gildemis in de parochiekerk van de H. Bavo, waarna de vendelgroet zal worden gebracht aan de wereldlijke en geestelijke overheid.

Na de koffietafel en de ontvangst ten gemeentehuize volgt de optocht, waaraan door alle ingeschreven gilden wordt deelgenomen. Vervolgens vinden op het sportpark Laguiten de onderlinge wedstrijden plaats in het schieten met geweer op de wip, het schieten met de handboog en kruisboog op doel en wip, het vendelzwaaien, het trommen, het klaroen- en bazuinblazen, het standaardrijden en het gildedansen.

Deze gildedag wordt op 8 juli a.s. gehouden in het prachtige Sportpark De Laguiten.

Naast eerder genoemde activiteiten zal het fraaie zilver van de diverse deelnemende gilden tentoongesteld worden.

Op het terrein staat een grote feesttent, er is voldoende parkeergelegenheid en de entree is gratis.

PROGRAMMA.

0.900 uur:

Opstellen voor het gildehuis café Marktzicht en afmars naar de R.K. Kerk van de Gilden, Gilden-overheden en genodigden.

09.30 uur:

Plechtige Gildemis in het Gregoriaans in de Sint-Bavokerk.

10.45 uur:

Na de Gildemis vendelgroet aan het kerkelijk en wereldlijk gezag op het Kerkplein.

11.00 uur:

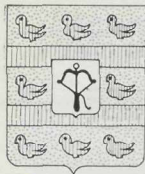
Koffietafel voor genodigden in café „Marktzicht”.

12.00 uur:

Ontvangst van keizers, koningen, hoofdlieden en genodigden door het gemeentebestuur van Rijsbergen waarbij de erewijn zal worden geschonken op het gemeentehuis.

St. Bavo, afgebeeld als edelman met een zwaard in de hand en een valk op de vuist.

Nieuws uit het Land van Cuijk

BEERS. Op koninginndag van dit jaar heeft het gebruikelijke GEMEENTE-KONINGSCHIETEN plaatsgehad in BEERS op het terrein van De Haan. Daar zou geschoten worden om het wisselschild dat in bezit was van het gilde **St. Jan** van Gassel. De titel ging dit keer naar Frans Peters uit LINDEN, die gemeentekoning werd met 62 schoten.

De tweede plaats kreeg T. v. d. Leuvert met 75 schoten, en derde werd met 87 schoten P. Smits uit GASSEL.

Voor het eerst — en dit is een goede maat-

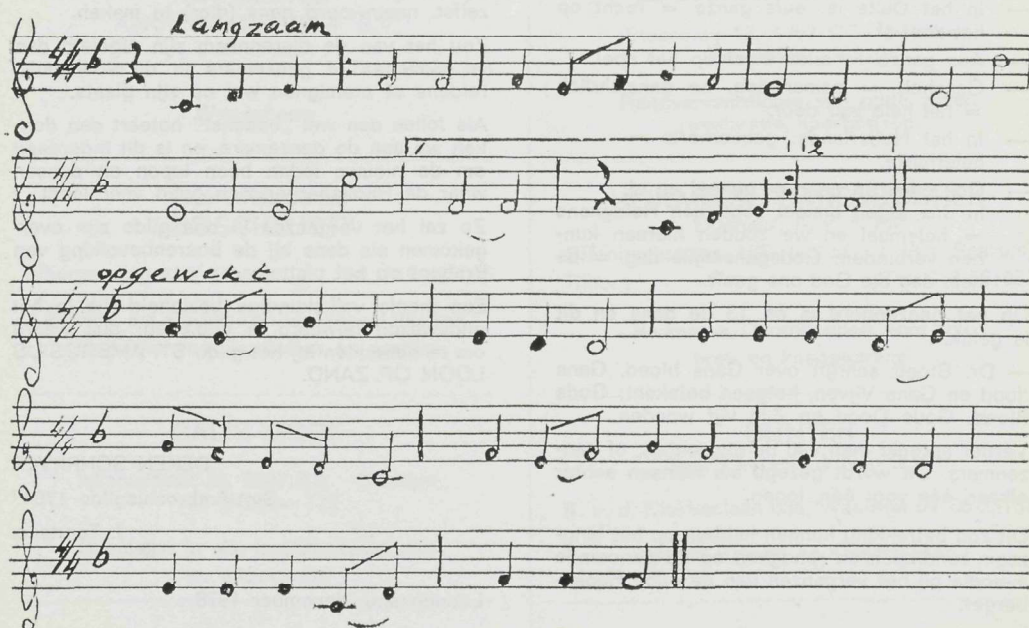
regel — mocht de jeugd meeschieten tussen 14 en 18 jaar. Met 76 schoten werd P. Oppers uit Gassel de jeugdkoning.

Bij de gasten was ook Prof. J. de Quay. Voor hen was ook een speciale boom opgericht. De Professor schoot 67 schoten en werd daar de winnaar.

— **St. Jan Gassel** trad te Heusden a.d. Maas op bij de Televisieopnamen, o.l.v. Woutje van Druten. Zie hiervoor het berichtje onder HEUSDEN.

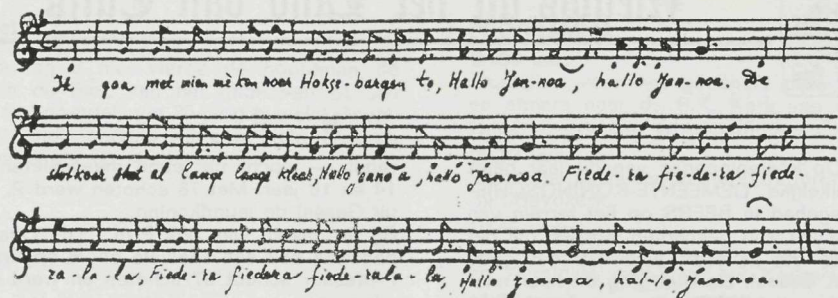
Het verganzen bij St. Ambrosius
te Loonopzand.

(vervolg)

De eerste reprise steeds herhalen.

Wij laten ook de Haaksberger volgen om te zien dat de ons bekende dans bij het verganzen daarvan is afgeleid.

Hoe men aan het woord verganzen komt is niet met zekerheid te zeggen, doch het kan het navolgende betekenen:

- Gans kan betekenen: dom meisje (zelfst. nw.)
- Men zegt ook: loopt op een gansje = zint op geluk.
- Gans = geheel of heel, gaaf, afdoende, totaal, gezond, gerechtelijk of vernuftig (bijv. nw.).

Het Et. Woordenboek van de Vries zegt: Gans is Middelnederlands en is ontstaan uit het Hoogduits GANZ.

- In het Duits is: aufs ganze = recht op het doel af.
- Aus ganze = alles staat op het spel.
- Ganzheit = samenhang, en ganzjährlich = het hele jaar door.
- In het Nederlands: ganserharte = helerharte.
- Ook gans en gaar = geheel en al. In ons eigen dialect zegt men Helegaans = helemaal en we zouden hieraan kunnen verbinden: Godsganselijke dag = de hele dag die God ons geeft.

Op het ganzenbord is nr. 13 de gans en dit is geluk.

— Dr. Stoett schrijft over Gans bloed, Gans dood en Gans Vijven, hetgeen betekent: Gods Bloed, Gods Dood en Zijn vijf wonden.

Verder spreekt men van de ganzenpas, of ganzenmars. Dit wordt gezegd als mensen achter elkaar, één voor één, lopen.

Dit zou betrekking kunnen hebben op het langzaam rondlopen en rondgaan op de genoemde melodie bij het verganzen van de oude Haaksberger.

De paren gaan in een soort van reidans achter elkaar aan, rond de geplaatste stoelen met de nieuwe leden, om de laatste op deze wijze TE BEGROETEN EN OP TE NEMEN IN HET GEHEEL VAN HET GILDEGEZELSCAP, in het GANSE GILDE.

Als Gans als bijvoeglijk naamwoord is gebruikt dan is het automatisch met „ver” als voorvoegsel en „en” als achtervoeging een werkwoord geworden b.v. veraangenamen, verlustigen, verwarmen, etc. dus bij het geheel opnemen.

Het woord „verganzen”, in de zin van: in of bij het geheel opnemen heeft niets met het zelfst. naamwoord gans (dier) te maken.

Zou het van de dieren naam zijn afgeleid dan is ganzepas of ganzemars in de volksdans, reidans of cramignon wel op zijn plaats.

Als Jolles dan wel „bedanst” noteert dan denken we aan de ganzemars, en is dit inderdaad om de nieuwe leden heen lopen en dansen waar de Haaksberger zich goed voor leent.

Zo zal het verganzen in ons gilde zijn overgekomen als dans bij de boerenbevolking van Brabant op het platteland.

Een mooie volkskundige bezigheid die in het gildewezen bewaard is gebleven; dus waard om te behouden bij het gilde ST. AMBROSIUS LOON OP ZAND.

DEKEN SCHRIJVER

„Sint Ambrosiusgilde 1784”

J. Toorians.

Loonopzand, december 1978.

Begunstigers van „de Gildetrom”

Aannemersbedrijf
HURKMANS EN ZONEN N.V.

Kromvenweg 21-23, Lierop — Tel. 04926-234

Pijpleidingen - Grondwerken -
Wegenbouw - Kultuurwerken.

PIET ABRAHAMS

Tilburgseweg 8, Hilvarenbeek Tel. 04255-1219

Uw adres voor:
bierborstel - hooi en stro.

BAVARIA B.V.

B. v. d. Heuvelstr. 35, Lieshout Tel. 04992-1123

Bavaria Bier en 3-Es Drinks

BRABANTS
AANNEMINGSBEDRIJF B.V.

Hoogeloon Tel. 04978-316

Wegenbouw

Café - Restaurant
„BOSCHLUST”

Tilburgseweg 193, Goirle Tel. 013-423095

Bekend om zijn vis- en vleesspecialiteiten.
Uw adres voor bruiloften en partijen.

CALIS MODE

Julianastraat 33, 5087 BA Diessen
Tel. 04254- 773

Specialist in alle hoofdbedekkingen
en gildeveren.

Café-Restaurant
„BOERKE MUTSAERS”

In 't Zand

Vijverlaan 2, Tilburg Tel. 013-670693

Zalen beschikbaar voor bruiloften en partijen.
Aanlegplaats voor touringcar.

A. COPPELMANS

F. v. d. Heijdenstr. 14, Netersel Tel. 04978-375

Uw adres voor het uitbroeden van
fazanten en sierkippen.

CAFE „LANGERIJT”
A. KERSTEN

Lourdesstraat 5, (tegenover Aa-Be fabrieken
Tilburg Tel. 013-422418

Het Café waar gildebroeders elkaar ontmoeten.

Drukkerij
HARRY BEK EN ZOON B.V.

Kennedylaan 16, 5466 AA Veghel
Tel. 04130 - 66971

Boek- en offset drukkerij

EDELSMID ANDRIESSEN

Steenweg 18, 5707 CG Helmond
Tel. 04929 - 36810

Handvervaardiging van gilde zilver,
restaurant, sportprijzen.

HEIKANTSE GARENBOETIEK

Eigenaar: A. v. d. Put
Offenbachstraat 165 (achter 't Wit Paardje)
Tilburg Tel. 013-551082

Heikantse Garenboetiek voor uw
brel- en knoopgarens

HUNTER

Sportkledingbedrijven B.V.

B. v. d. Klokkenlaan 63a, Waalwijk 04160-35131

Dames- Tiener- en Kinderjassen.

C. VAN IERSEL

Besterdring 44, Tilburg Tel. 013-43186

Voor exclusieve schilderstukken en
reproducties, alsmede voor al uw lijsten,
kunsthandel en lijstenspecialist.

Edelsmederij

NOL COOPMANS

Mirabelweg 98, Eindhoven — Tel. 040-418586

Handvervaardigde gildeschilden - gedreven,
gegoten en gegraveerd

A. NAAIKENS

Zaal Concordia

Gelderstraat 20, Hilvarenbeek Tel. 04255-1359

Uw adres voor een echte
Brabantse koffietafel.

H. EN C. PULLENS B.V.

1e Zeine 39, 5144 AJ Waalwijk
Tel. 04160 - 33064 - 33697

Container en Transportbedrijf.
Aannemers van Grondwerken.

RABOBANK

VOOR GELD & GOEDE RAAD

MEVR. ROELOFS

Roerdomphof 6, Geldrop — Tel. 040-866102

Vervaardigen en reparatie van vaandels,
vlaggen, vendels enz.

FLIP ROKSNOER

VLEESSNACKS

Mascagnistraat 13, Tilburg — Tel. 013-550933

Sateh-Shaslick-Gehaktballetjes in Saté-saus
Flip burger-stick

J. M. SPANINKS

C. Schuijtsstraat 29, Eindhoven, tel. 040-511800

Wij verzorgen alle evenementen
met Patates Frites, Vis, IJs.

SPOORDONKS HANDELSHUIS

GEBR. VAN OVERDIJK

Spoordonkseweg 90, 5688 TG Oirschot
Tel. 04997 - 2944

Komplete interieurverzorgers.

GREET EN HARRY SWINKELS

Besterdring 71, Tilburg Tel. 013-422743

Steek uw licht eens op in
Café-BAR „De Lantere”

J. A. M. TUERLINGS

Gasstraat 19, Tilburg Tel. 013-426622

Kolen - Olie - Benzine - Smeerolie

Wed. Joh. Verhulst en Zonen B.V.

Elzenweg 1, Waalwijk Tel. 04160-34911

Lucht- en warmtetechniek

VOLLENHOVEN

Tilburg, Beek en Donk, Wanssum, 013-681926

groot-olie — alle aardolieprodukten

F. M. WATERS

Stationsstraat 18, Geldrop — Tel. 040 - 862372

Reeds ruim 45 jaar is dit uw speciaal adres
voor al uw Gildesdranken, buten,
zoals vaandels, vendels, kostuums enz.

DE HARRIE BAR

Kerkstraat 22, Loon Op Zond - Tel. 04166-2456

Zaal beschikbaar voor vergaderingen
en feestjes.